

Philips had tussen 1955 en 2004 een vestiging in het Belgische Hasselt. Het werd de grootste vestiging van Philips buiten Eindhoven. Een aantal productinnovaties ontstonden er of werden er ontwikkeld en werden er geproduceerd.

De Philips-fabriek in Hasselt, de eerste bandopnemer en een van de laatste cd-spelers die er geproduceerd werden, met op de achtergrond de watertoren.

Op 2 maart 1954 sloten de stad Hasselt en Philips een overeenkomst. Ten zuiden van de spoorlijn Hasselt-Genk in de Banneuxwijk onteigende de stad een stuk grond voor de oprichting van een fabriek en Philips beloofde de tewerkstelling van minstens 500 werknemers binnen drie jaren. In de voormalige keramiekkabelfabriek aan de Badderijstraat begon op 28 februari 1955 voorlopig de **montage van platenspelers, platenwisselaars en luidsprekers** en de productie van metalen onderdelen kwam er op gang. De bouw van nieuwe productiehallen en kantoorgebouwen aan de Kempische steenweg was toen reeds aangevat en in januari 1956 al konden burgemeester en schepenen er het beloofde 500ste personeelslid begroeten. Ook de **montage van bandopnemers** startte er. De oprichter en eerste bedrijfsdirecteur was Willem Giskes.

Vooraf jonge vrouwen vonden werk in deze moderne fabriek in een streek waar de industrie tot dan hoofdzakelijk bestond uit kolenmijnen en metaalfabrieken, waar uitsluitend mannen tewerkgesteld waren. De arbeidsters werkten in een aantrekkelijk beloningssysteem: boven op het basisloon ontvingen zij een premie afhankelijk van de meerprestatie. Het was gebruikelijk dat zij van hun ouders die premie mochten houden om te besteden aan hun opsmuk. De Philipsvestiging in Hasselt was de eerste buiten Eindhoven die de geproduceerde producten ook zelf ontwierp. In 1961 werd die activiteit ondergebracht in een nieuw onderzoeks- en ontwikkelingslaboratorium. Tegelijkertijd kwam de bouw tot stand van fabriekshallen voor de productie van kunststof onderdelen en netsnoeren allerhande. Een mijlpaal in de evolutie van Philips in Hasselt was de uitvinding door Hasseltse ingenieurs van de **Compact cassette** en de **cassetterecorder** in 1963. Vanuit Hasselt veroverden zij de hele wereld. Het aantal personeelsleden steeg daardoor tot meer dan 5000 in 1970 tijdens het directeurschap van Lou Ottens.

Vanaf 1973 gebeurde de montage in de productieafdelingen niet meer aan de lopende band maar in kleine groepen van 8 à 10 personen. Zij waren verantwoordelijk voor de montage en de controle van een volledig afgewerkt apparaat en hielden regelmatig werkoverleg. Ook met allerlei vormen van werkverruiming werd geëxperimenteerd. Tien jaar later gaf Philips Hasselt de toon aan inzake flexibiliteit. Allerlei stelsels van deeltijds werk leidden tot behoud van werkgelegenheid voor meer mensen. Een tweede mijlpaal was de ontwikkeling en productie van **compactdisc-apparaten** in 1983. De medewerkers van Philips in Hasselt kregen die opdracht toegewezen omwille van de hoge kwaliteit die zij afleverden. Naast hoogwaardige mechanische constructietechniek en geavanceerde elektronica werd Hasselt een **centrum van opto-elektronica met laserstraaltechnologie** en digitale signaalverwerking als kerngebieden. Het succes van de compactdiscspeler leidde in 1986 tot de aanwerving van 2000 personeelsleden in 12 maanden tijd. Hun aantal steeg weer tot meer dan 4000 na een terugval in de recessiejaren tussen 1978 en 1982.

Andere primeurs uit de geschiedenis van Philips Hasselt zijn een apparaat uit 1957 waarin een 45-toerenplaatje kon worden geschoven als in een brievenbus, het elektronische orgel **Philicorda** omstreeks 1964 en de **Video Long Player, LaserVision**, in 1980, de niet-digitale voorloper van dvd. Omstreeks 1995 lag het zwaartepunt van de fabriek niet meer in massaproductie, maar onder impuls van bedrijfsdirecteur André Geboers in een nieuwe missie: kenniscentrum zijn voor de ontwikkeling van nieuwe **producten voor optische opslag van gegevens** en de productietechnologie hiervoor, en die voor massafabricage doorgeven aan lageloonlanden. De eerste productiehallen waar ooit arbeidsters handenarbeid verrichtten, werd omgevormd tot een aangepaste werkruimte voor hooggekwalificeerde technici. Na de noodzakelijke sanering die hieraan voorafging tussen 1990 en 1994 bracht deze nieuwe missie weer hoop. Het personeelsaantal verdubbelde van 1.100 naar 2.300 in 1998. Helaas niet voor lang.

De markt van computers waarin de Hasseltse producten werden ingebouwd stuikte in elkaar en de prijzen die ervoor betaald werden daalden snel. Daar was Philips in Hasselt met zijn hoge loonkosten niet tegen opgewassen. De overgebleven 1.450 werknemers moesten **eind 2002** aanvaarden dat hun **fabriek gesloten** werd. Het Amerikaanse bedrijf Jabil Circuit nam een beperkt deel van de activiteiten over, met name de printplatenproductie en de ontwikkelingsafdeling, welke de activiteiten voortzette in het eerste gebouw van de Corda Campus.

In de 48 jaren dat de fabriek, zij het met ups en downs, evolueerde, gaf ze aan meer dan 15.000 gezinnen van medewerkers de gelegenheid om hun welvaart op te bouwen.

(www, 2 april 2018)